

616-073

К-48

Клепиковський А.В., Любчик В.Р., Сенчишина Ю.В. Теоретичні засади багаточастотних фазових вимірювань дальності об'єктів: монографія. Чернівці: Місто, 2018. 432 с.

В монографії здійснено розробку основ теорії багаточастотних фазових вимірювань дальностей об'єктів та їх характеристик.

В основу теорії покладено той факт, що при зондуванні об'єктів гармонічними сигналами різних частот відбиті сигнали від кожного об'єкту є гармонічними, фазові зсуви яких прямопропорційні подвоєній відстані і обернено пропорційні частоті гармонічного сигналу, а амплітуди при зміні частоти в невеликому діапазоні частот не змінюються внаслідок того, що коефіцієнти відбиття є незмінними.

В роботі запропоновано ряд методів розв'язання задачі розділення векторів сигналів відбитих від кожного об'єкту, шляхом математичних перетворень системи нелінійних рівнянь або дослідження характерних точок амплітудно-частотної та фазочастотної характеристик сумарного відбитого сигналу.

Запропоновані методи дозволяють розв'язувати задачі радіолокаційного спостереження, підповерхневого зондування, ультразвукової діагностики та дефектоскопії.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАКИ	7
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ ЗОНДУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ	12
1.1. Задачі радіолокаційного зондування	12
1.2. Дослідження задачі ультразвукової діагностики медико-біологічних об'єктів	22
1.3. Особливості зондування підповерхневих об'єктів	26
1.4. Особливості ультразвукової діагностики медико-біологічних об'єктів	39
1.5. Методи радіолокаційного дослідження об'єктів	46
1.6. Ультразвукова діагностика медико-біологічних об'єктів	86
1.7. Радіолокаційне вимірювання радіальної швидкості цілей	88
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	91
РОЗДІЛ 2 РОЗВИТОК ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ БАГАТОЧАСТОТНИХ ФАЗОВИХ ВИМІРЮВАНЬ ДАЛЬНОСТІ ТА ПАРАМЕТРІВ ОБ'ЄКТІВ	95

2.1. Розробка та дослідження математичної моделі проходження радіосигналів за наявності двох об'єктів	95
2.2. Розробка та дослідження математичної моделі проходження радіосигналів за наявності багатьох об'єктів	116
2.3. Математичні моделі проходження гармонічних сигналів з реактивним характером об'єктів	131
2.4. Радіолокаційне зондування із перетворенням спектру	152
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	157
РОЗДІЛ 3 БАГАТОЧАСТОТНІ ФАЗОВІ МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ДАЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТІВ	159
3.1. Ітераційні фазочастотні методи вимірювання дальності об'єктів	160
3.2. Багаточастотні фазові методи вимірювання дальності, що ґрунтуються на аналізі амплітудно-частотної та фазочастотної характеристик сумарного відбитого сигналу	167
3.2.1. Метод вимірювання дальності двох об'єктів	167
3.2.2. Метод вимірювання дальності багатьох об'єктів	179
3.3. Аналітичні багаточастотні фазові методи вимірювання дальності	188
3.3.1. Аналітичний багаточастотний фазовий метод вимірювання дальності двох об'єктів	188
3.3.2. Аналітичний багаточастотний фазовий метод вимірювання дальності багатьох об'єктів	194
3.3.3. Аналітичний багаточастотний фазовий метод вимірювання дальності багатьох об'єктів зі зменшеним частотним діапазоном	209
3.4. Розробка фазового методу вимірювання відстаней до завади з реактивним характером	218
3.5. Дослідження можливостей застосування багатошкальності для зниження похибки багаточастотної фазової далекометрії	226
3.6. Дослідження використання амплітудної модуляції для формування зондувальних сигналів багаточастотної фазової далекометрії	229
3.7. Багаточастотний фазовий спосіб вимірювання радіальної швидкості цілей	233
3.8. Узагальнення багаточастотної о фазового методу на випадок застосування односмугової модуляції для перенесення спектру зондувального сигналу в радіодіапазон	243
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	248
РОЗДІЛ 4 ДОСЛІДЖЕННЯ ТОЧНОСТІ ТА РОЗДІЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ БАГАТОЧАСТОТНИХ ФАЗОВИХ МЕТОДІВ ВИМІРЮВАННЯ ДАЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТІВ	252
4.1. Дослідження точності багаточастотних фазових методів вимірювання дальності двох об'єктів	252
4.2. Розробка імітаційної моделі та дослідження багаточастотного фазового методу вимірювання дальності багатьох об'єктів	258
4.2.1. Математична модель впливу нестабільності частоти на похибку вимірювання дальності	263

4.2.2. Математична модель впливу кроку зміни частоти, похибки вимірювання амплітуди та фазового зсуву сумарного сигналу на похибку вимірювання дальності	267
4.2.3. Дослідження впливу числа обумовленості матриці системи лінійних рівнянь на точність вимірювання дальності	274
4.2.4. Дослідження роздільної здатності багаточастотного фазового методу вимірювання дальності	277
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 4	282
РОЗДІЛ 5 ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ РАДІОЛОКАЦІЙНИХ СИСТЕМ БАГАТОЧАСТОТНОГО ФАЗОВОГО ЗОНДУВАННЯ	284
5.1. Принципи побудови радіолокаційних систем підповерхневого зондування	284
5.2. Розробка методу уточнення дальності об'єктів із врахуванням електрофізичних властивостей підповерхневих середовищ	289
5.3. Багаточастотний фазовий метод вимірювання радіальної швидкості рухомих цілей	295
5.4. Структурні схеми радіолокаційних систем вимірювання дальності та радіальної швидкості цілей	299
5.5. Зондування медико-біологічних об'єктів	312
5.6. Розробка математичної моделі періодичного сигналу з прямокутним спектром і мінімальним пік-фактором	317
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 5	349
РОЗДІЛ 6 БАГАТОЧАСТОТНІ ФАЗОВІ ПРИСТРОЇ ДАЛЕКОМЕТРІЇ ТА ЇХ ФУНКЦІОНАЛЬНІ БЛОКИ	351
6.1. Лабораторний макет дослідження багаточастотної фазової далекометрії	355
6.2. Дослідний зразок радіолокаційної станції ближньої розвідки СБР-3	359
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 6	359
ВИСНОВКИ	361
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	367
ДОДАТОК А ПРОГРАМА МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ БАГАТОЧАСТОТНОГО ФАЗОВОГО МЕТОДУ ІЗ НЕСТАБІЛЬНІСТЮ ЧАСТОТИ ТАКТОВОГО ГЕНЕРАТОРА	401
ДОДАТОК Б РЕЗУЛЬТАТИ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЧАСТОТИ ТАКТОВОГО ГЕНЕРАТОРА НА ПОХИБКУ ВИМІРЮВАННЯ ДАЛЬНОСТІ БАГАТОЧАСТОТНИМ ФАЗОВИМ МЕТОДОМ	407
ДОДАТОК В АЛГОРИТМ РЕАЛІЗАЦІЇ БАГАТОЧАСТОТНОГО ФАЗОВОГО МЕТОДУ ІЗ ФІКСОВАНИМ НАБОРОМ ЧАСТОТ	411
ДОДАТОК Г РЕЗУЛЬТАТИ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ РЕЗУЛЬТАТІВ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ	412
Додаток Г.1 Результати статистичної обробки математичного моделювання похибки вимірювання дальності за умови наявності похибки вимірювання амплітуди сумарного сигналу	412

Додаток Г.2 Результати статистичної обробки математичного моделювання похибки вимірювання відстаней за умови наявності похибки вимірювання фазового зсуву сумарного сигналу	414
Додаток Г.3 Результати математичного моделювання вливу початкової частоти та кроку зміни частоти на число обумовленості матриці системи лінійних рівнянь	416
Додаток Г.4 Результати статистичної обробки математичного моделювання роздільної здатності багаточастотного фазового методу вимірювання дальності	419